

"HAZADNAK RENDÜLETLENÜL LEGY HIVE, OH MAGYAR!"

MAGYARORSZÁGI HIREK

"CSONKAMAGYARORSZÁG NEM ORSZÁG, EGÉSZ MAGYARORSZÁG MENNYSORSZÁG!"

A KANADAI MAGYAR UJSÁG BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CÍME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

MI UJSÁG A MEGYÉNKBEN?

BARANYA MEGYE
A mohácsi fogadalmi templom építkezését folytatják. A tervek szerint négy kápolnát építenek, Szent István, Szent László, Szent Erzsébet és Szent Imre tisztelőre. A mohácsi vész évfordulós napján, augusztus 29-én ünnepély keretében emlékeztek meg az 1526-os gyásznápról, midőn nemzetünk színe-java életét vesztette a 200 ezer főnyi török sereggel szemben. A Csele-pataknál tartott ünnepélyre a MÁV filléres vonalról óriási embertömegről szállították Pécs és Szigetvár felől.

BACSBODROG MEGYE
Különös szerencsétlenség történt a megszálló szerbek által "Stanlic" névre keresztelt Órszálláson. Tóth János fiatal gazda a gémes kútból vizet akart meríteni. A rud valahogyan hozzáért a magasfeszültségű áramvezetékhez és a szerencsétlen magyart agyonművelte.

BIHAR MEGYE
Érdekes művészi esemény játszódott le Nagyváradon, ahol a székesegyház előtti térségben a magyar színházi szaktársulat szabadbírálati előadásban mutatta be Shakespeare "Hamlet"-jét. Ez volt a drámának a világon legelső szabadbírálati előadása, amelynek két estén több mint 700 nézője volt.

FEJÉR MEGYE
Balo György székesfehérvári kovácsműhelyében Reichenbach Ferenc 14 éves inas a hordozható villanylámpával bibelődött és új kört akart becsavarni. Közben az áram jobbkézének mutató és középsőujját érte és a flu a földre bukott. A lámpa mellé esett és az áram szívetűtjéig átszította. Mire a műhelyben lévők a segítségére siettek, már meghalt.

HAJDU MEGYE
Vámspércs községben Kaszál József béres fiu egy bikát akart lekötni az istállóba. A bika szarvával a fiu felé szurt, nyakodította, egyik ütőerét felszakította. Kaszál Józsefet a debreceni klinikára szállították, de segíteni már nem lehetett rajta.

PEST-PILIS-SOLT KISKUN MEGYE
Az Újpest melletti Rákosszentmihály asszonyai érdekeltek tartották, amelynél elhatározták, hogy csak olyan mulatságot jelennek meg, ahol cigányzenekar muzsikál. Ezzel a határozattal kellenek a tiltakozni akarnak a négerzenekekre való amerikai "jazz" zene ellen.

TEMES MEGYE
Óriási megdöbbenést keltett az a hír, hogy a temesvári pliaristák telkét, amelyen a rendház és a gimnázium áll, a város telekénynyílleg a saját névre írták át, azzal a megokolással, hogy a telek nem illel meg a pliaristákat. Az oláhok azt fejtették ki, hogy a rumániai pliarista rendnek sem kánonjogi, sem magánjogi igénye nincs, bár 1715-ben törvényesen elismerték a kegyesrendet.

VESZPRÉM MEGYE

Kisbodvány községben alkonyattól tűz támadt. A nagy szélben 14 lakóház melléképületekkel, pajtákkal és nagymennyiségű takarmánnyal a lángok martalékaul esett.

Kiégte a termés 11 megyében

Az óhazai hivatalos termés-jelentés szerint a buza országos termésátlaga 6.3 mázsa, azaz kanadai holdra átszámítva mintegy 18-20 bushel. A buza tehát hazai viszonylatban gyenge közepes termést adott. Az idei 16.620.000 mázsa buzával szemben tavaly több volt mint 26 millió métermáza a termés.

A rozs mennyisége és minősége kevés kivétellel gyenge, viszont az árpa minősége kifogástalan. Rozsból 5 millió métermáza termelt, tavaly 9 és félmillió, árpa 4 és félmillió métermáza, holott tavaly közel 10 millió volt. Tengerben az idén körülbelül hárommillió mázával több a termés, mint tavaly volt.

Akár csak a három nyugat-kanadai préri-tartomány déli részeit, a Csonka ország tizenegy vármegyét sújtotta az aszály s

gyobb mennyiségű kávé fog Magyarországra küldeni — cserébe.

A brazíliai Rio de Janeiróban rendezendő áru-minta-vásáron már a Magyar-Brazíliai Részvénytársaság is részt vesz és lehet, hogy a most létesülő cserekereskedelmi kapcsolatnak nagyon nagy jelentősége lesz a jövőre nézve. Az aranylutával dolgozó nagy ipari államok korlátlan hitelevel ugyan nemigen kelhet versenyre az Óhaza, tehát csak az áru minőségével érhetünk el sikert.

OLCSÓBB A HUS — DRAGÁBB A FOKHAGYMA

Magyarországon ezidén igen jó a tengertermés, tehát a tőkarmány kukorica ára előrelátóan alacsony lesz, ami megkönnyíti a sertéshizlalást. A Német- és Csehországgal kötött megegyezés alapján a zsir kivétel biztosítva van, ellenben teljesen megoldatlan kérdés a hus exportja. Ez a körülmény máris éreztetni hatását: ennek a húsárak.

A fokhagymatermelők viszont éppen az ellenkező végletbe estek. A legsebbeb reményeket fűzték az idei terméshez, mert Svájc nagy tételeket kötött le Makón és környékén az idei fokhagymatermésből. A termés azonban csak közepes lesz az idén, úgyhogy most, amikor a svájci szállításra kerül a sor, kénytelenek a fokhagyma árát felemelni. Már drágult és a kilátás van arra, hogy a közel napokban újabb drágulás áll be. A nagykereskedőknek a változatott fokhagyma ára 24 fillér különként, azaz mintegy 3 cent fontja.

"VESZEDELMES" A MAGYAR ISKOLA!

A bukaresti oláh közoktatásiügyi miniszter elrendelte, hogy német szülők gyermekeit csak német, vagy oláh iskolába járhatnák. Azokat a magyar jelezhetik iskolákat, amelyek német nemzetiségű gyermekeket vesznek fel, azonnal bezárják s megvonják működési engedélyüket.

KÁVÉT CSERÉBE GYÜMÖLCSÉRT

Békében csak úgy volt fizetős képes az Óhaza, hogy az Egyesült Államokban és Kanadában kivándorolt magyarok jelentős pénzösszegeket küldtek haza családjuknak és ezek a tételek mint cselekvő összegek szerepeltek az ország külkereskedelmi mérlegében. Az ország feladabolása ellenére a független magyar külkereskedelmén megtette a magáét. A mérleg főleg a magyar áru-kivitel fejlődése miatt változott meg. A külkereskedelmi hivatal ma már a föld-

golyó egész területén dolgozik és működése mind az öt világ-rezsrre kiterjed. De a munka legkeményebb részét még nem végezték el. Nem is pihennek egy percig sem. A szervezés állandóan folyik.

A külföldet rendszeresen tájékoztatják, hogy a hazai ipar mit és milyen áron tud produkálni, viszont a tudósítók állandóan figyelmeztetik a külkereskedelmi hivatalat, hogy a rossz gazdasági viszonyok ellenére külföldön milyen magyar árucikkek iránt mutatkozik érdeklődés. Ma már nem is annyira a buza exportján fekszik a főszű, mint főleg a kisemberek által termelt gyümölcs, zöldség és fűszerek kivitelén. Az ipari export inkább a forró-övi vidékeken terjed. Eddig alkalmas területnek bizonyultak Palesztina, Szíria, Irak, Afrika egyes államai, Délamerika, különösen pedig Brazília. Újabb közvetítés helyett ipari cikkekké ellenében Brazília na-

A jó sör fokelleke a gyártási tisztaság

DREWRY'S DRY GINGER ALE

ESTABLISHED 1877 Phone 57 221

BÜNHÖDJEK A CSALÓ!

A bűncelekmények egész sorozatát követte el az Óhazában La Roche Gusztáv volt tengerész. A züllés útján fokrol-fokra süllyedve került ismétletlen a büntetőbírószá elé és többször volt büntetve különböző csalásokért. Az előelő francia családból származó volt tengerész gróf Capt. La Roche-Foucauld Gusztáv néven a mult nyáron gyümölcskereskedői vállalatot létesített. Óvadékos alkalmatlanságokat szerződött vállalatához, akikből kisebb-nagyobb összegeket csalt ki, amit aztán sohasem adott vissza. Állászerzésre is vállalkozott; összeköttetéseire hivatkozva egész seker embertől vett fel pénzt állászerzésre ürügye alatt. Tizennyolc rendbeli csalás, sikksztás és okirathamítás miatt a törvényszék szigorított dologháza utalta, aminek legérvidebb tartamát három évben szabta meg.

MATYI ÉS MACKÓ — ÉRCBEN

Újabb kuttakkal és szobrokkal gazdagodtak Budapest parkjai. Telcs szobrász művészi kutja, mely a mesebeli Hűvösvölgy Matyt ábrázolja, a Városmajornban a templom mögötti játszótéren került elhelyezésre. Pásztor Kazinczy-kútját a Bécsiápu téren állították fel. Mauksch népszerű Mackó szobrárt a budai Lukács-fürdő kertben helyezték el, ahol esténként és vasárnaponként ezekre menő megévezi a honvédzenekarok díjtalan hangversenyét.

MONTREÁLI M. Kir. Főkonzulátus 909 Casside Bldg. MONTREAL, Que.

KÉRT MÉR ISMERŐSEI RÉSZÉRE INGYEN MUTATVÁNSZÁMOT?

GABONA - TÖZSDE

(Canadian Press aug. 28-iki jelentése)

BUZA — (Zárjelben az előző 2 nap árárt adjuk)	
No 1 82 (83—82)	No 2 78 (80—78)
No 3 77 (78—77)	No 4 75 (76—76)
ZAB — változatlan	
No 2 CW 46 No 3 CW 43 cent.	
ARPA — 2 centtel esett	
No 3 CW 59 cent. No 4 CW 58 cent	
SÖR-ARPA — 3 centtel esett	
6 soros 78 cent, 2 soros 66 cent.	
LEN — 2 centtel esett	
No 1 CW \$1.61 No 2 CW \$1.57	
ROZS — 2 centtel esett	
No 1 CW 68 cent, No 3 CW 65 cent.	

PENZ-PIAL

Amerikai dollár	90.97
Angol font	49.92
Magyar Pengő	29.96 cent
Osztrák silling	18.65 cent
Cseh korona	4.99 cent
Jugo dinár	2.96 cent
Rumán leu	1.92 cent
Budapesti jegyzés aug. 15-én	
Kanadai dollár	P 3.35—3.49
Amerikai dollár	P 3.35—3.39

ÁLLAT - VASAR

SZOPOS BORJU — változatlan	
J6	4.75 — 5.80
Közepes	3.50 — 4.50
TINO — változatlan	
J6	3.25 — 5.00
Közepes	2.25 — 3.00
ÖKÖR — változatlan	
J6	3.25 — 4.50
Közepes	2.50 — 3.00
Silány	1.25 — 2.00
BIKA — változatlan	
J6	1.25 — 1.75
Silány	1.00 — 1.25
BERTES — 40 centtel emelkedett	
Szalonna	68.25
Nehéz	7.75
Könnyű	6.00—6.00
No. 1. Koca	6.10
No. 2. Koca	5.60
BARANY — 25 centtel emelkedett	
Idel előrendű	4.75 — 5.00
Silány	2.50 — 3.80
BIRKA — változatlan	
J6	1.25 — 1.75
Silány	1.00
GVAPJU — fontonként 6-7 cent.	

KANADAI DOLLARJÁÉRT a legtöbb Arany Pengőt, Leit, Dinárt, Cseh Koronát. Zloty az alanti irodánál kapja. PÉNZÉT pontosan, gyorsan és biztosan utaljuk át a világ bármelyik országába. Minden pénzkiutalás egy, a címzett által sajátkezűleg aláírt nyugtát kap. — Ha családját vagy menyasszonyát óhajta kihozatni, mi készségesen állunk rendelkezésére a szükséges bevándorlási engedély beszerzésében, sőt a hajójegyet kedvező részletfizetésre is adjuk.

Közjegyzői okiratok Óhazai bélyegek Mindennemű felvilágosítások.

ALEX. A. KELEN LIMITED

1456 City Hall Ave. MONTREAL, QUE.

KOMAROMI JANOS

csapodás össze a bokáidat! Én is így cselekedtem ezt egy félszázaddal eább:

A két kocsi túljárt már a Hallgató-molyván, épp a tölgyerdőcsoke széléén húztak el a mély homokban, mikor a molyva déli végéből kellesülte kiáltott feljűk valaki:

— Eljen Magyarország!

A fiatal pár hátránézett. S jóleső érzéssel látták, hogy Dzsamurák András, a keszeg-vékony csizmadia-mester lóbátja utánok a szalmakalapját. A mester volt, akit oly katasztrófális flaskó ért a aviatika terén (mint tudjuk), hogy azóta is bujkálni volt kénytelen a világ nyelve elől s ez okból húzta meg magát a molyván. Turgonyi András visszalengette feléje kalapját, miközben Zsuzsuka csipkésűlű zsebkendőjét libegtette a mester irányába.

Hanem ekkorra az Ondava nyugati gáttján zörögtek már, honnét nagy kilátás nyílik a Tót Kánaánra. És innen, a gát tetejéről, látni lehetett, hogy mindenfelől hínók, kocsik húznak el Vincót falu felé, mely a hardicsi molyván túl nyúlt ki, hosszas dombvonulat tetején, legmagasabb pontján a katolikus és református templommal. Mentek-mentek a fogatok Berettó irányából, Szalók és Gatály, ugyszintén Petrik felől, de még a távoli Sza-csurból is. Miután áthatattak volna az Ondava széles és sekély vízén. Turgonyi András mosolygó szemmel nézett a Zsuzsuka arcába.

— Azt hiszem, az abarai református tanító is meg fog jellenni a mulatságon.

Ettől a mosolytól napsugaras lett a Bery Zsuzsuka szeme és szerelmesen bólintott völegénye megjegyzésére. S ez a megjegyzés nem volt minden ok nélkül való. Az abarai néptanítóról, bizonyos Vadnayról tudta mindenki, hogy házasaódn szeretne, csak mindmáig nem tudta még kínádni magának a megfelelő tisztas hajadont. Vétellen volt csak, miután háború pártit jelentett Vadnay tanító: tudnillik föllmentés évezett a háború hátulról tartamára. Hiszen bevonult ő is, mindjárt az első őszelén, a magyar királyi kormány azonban kézzel reá föllmentés biztosított a megmaradt tanítóknak, miután mélysegen megrendítették a háborús harcokról érkezett elérítő híradások. Ezek a hírek arról tudtak nevezetesen, hogy mindazok az állami és felekezeti tanítók, akik a királyi parancsára mint póttartálékosok vo-

A REJTETT ZUG

multak be a legelső csaták özönébe, szinte egy-szálig elhulltak. Közé két esztendeje mult már ekkor azoknak a vérengző ütőzeteknek s a magyar tanítók azóta is a fü alól hallgatják csak a ravaszkal és rohathi erők zúgását.

Amire észrevettük volna magukat, a vinkóci fűrdőcske főkajuján fordult be velük a két kocsi. Lehetett pedig ekkor délutáni félét óra.

Erre az időre benepesült már a kis fűrdő s amint Turgonyi András lesegítette volna Zsuzskát, öt-hat felöl is mosolyogva és kötekedve siettek eléjük legénypajtások és kisaszonypajtások:

— Gratulálunk! Gratulálunk!
(Tehát mindent tudtak már!)
Zsuzska piros lett az örömtől s völegénye repesve gyönyörködött benne. A tisztartót és a mamát korosabb baráták fogták közé és köszöntötték kettejüket a régi barátsággal. Bery Bálint széles kedvvel s némi meghatottsággal fogott kezét a rég nem látott kenyerespajtásával: intézőkkel, ispanokkal, lelkészekkel, néhány korosabb tanítóval és kisbírtokossal, akik a mai napra igyekeztek levetni a beléjük kapaszkodó gondokat s örültek, szívből örültek, hogy az Isten megtartotta mindnyájukat ... Mégegysszer megszoritották egymás kezét és átölték egymást. Azonközben a fiatalok csapatosan sétálgattak a vinkóci fűrdőcske árnyas szifájai alatt ...

S hogy miből telt ki ez a fűrdőcske?

Vagy harminc esztendővel előbb eszébe jutott a falu egyik gavallér födesurának, hogy megteremtí ezt a kies helyet, ahol — nyári vasárnapokon főként — összejöhet a környék fiatalasága s ahol megpihenhet kissé a messzről érkezett vándor. Saját költségén kiépítette a melegforrást, melynek vize addig is sok szegény emberen segített már, emellett egy pavillont nagyterekkel és terrazzal, valamint vendéglői szobákkal, akkor széles sétatnyt csináltatott a forráshely és a pavillon közé, fiatal szilfákkal szegette be kétfelöl a sétatnyt s ugyanilyen szilfákat ültettett a három-négy holdnyi fűrdőcske egész területére. Oldalt kuglizó húzódtott el ... Harminc esztendeje mult már ennek. Halott volt régen a gavallér födesur, de a szilfák megnöttek azóta s széles árnyékat bocsátottak maguk köré. Es valahányszor a fűrdőcskében össze-összejöttek környékbeli bírtokosok, tisztartók, főtisztelendők és tiszteletesek, tanítók és egyéb törpepotentácok,

MAGYAROK GYÓGYSZERTÁRA

ahol orvoságát legújtanosabban szeresheti be. Recepteket és rendeléseket a legpontosabban sikszitunk és szállítunk vidékre is.

THE FRANK HEDLEY Co. McFARLAND Bldg. 4th Ave. & LETHBRIDGE, Alta.

Jelíges jevelet kiadó továbbit

KICSI NAGY

EREDMÉNYBEN

APRÓHIRDETÉSE

Egy számban való közlés ára 50 c, három számban \$1.25 Szigorúan előre fizetendő

HAZAUTAZAS miatt ocsón előadó új három szobás lakás és kövacsérthely teljes berendezéssel. — 160 holdas farm felszereléssel, kevéssé kécsapniz lefizetással azonnal átvethető. Cím: John Praazlicakay, HANDSWORTH, Sask. 67-72

KERESSEM Fodor Gábor falubelölt, hazai levele van nálam. Utolsó ismert címe: Hamilton, Ont. Kérem tudassa velem pontos címét: Louis ROSTA c/o W.A. Turner, HAZELWOOD, Sask.